

§ 54 Svar på remiss för tillgängliga stränder - ett mer differentierat strandskydd

Diarienummer KS21/100

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att ställa sig positiv till förslagen i slutbetänkandet av utredningen om översyn av strandskyddet: SOU 2020:78, samt att överlämna nedanstående synpunkter.

Ärendebeskrivning

Miljödepartementet fick den 4 juli 2019 uppdraget att ge en särskild utredare i uppdrag att se över strandskyddet. Habo kommun är en av fyra kommuner i Jönköpings län som blivit inbjudna att lämna synpunkter på remissen. Svar ska ha inkommit till miljödepartementet senast den 3 maj 2021.

Uppdraget har varit att föreslå författningsändringar och andra åtgärder som medför att strandskyddet i miljöbalken görs om i grunden. Det ska ske genom en ökad differentiering som tar hänsyn till att tillgången till sjöar och stränder varierar i landet, liksom befolkningstäthet och exploateringstryck.

Ärendet har behandlats i byggnadsnämnden (BN 2021-03-18 § 21) och kommunstyrelsen arbetsutskott (KSAU 2021-03-30 § 31) som föreslår att kommunstyrelsen ställer sig positiv till förslagen i slutbetänkandet av utredningen om översyn av strandskyddet samt lämnar följande synpunkter.

Synpunkter

Kommunen bedömer att de förslag som föreslås innebär en viss uppluckring av reglerna och att det ger en ökad flexibilitet och differentiering i bedömningen av att upphäva, ge dispens, förstärka eller återinföra strandskyddet. Kommunen anser också att det är positivt att strandskyddet blir differentierat utifrån befolkningstäthet och exploateringstryck.

Att det generella strandskyddet föreslås tas bort för sjöar under 1 hektar och vattendrag som är mindre än 2 meter breda är positivt. Förslaget innebär att strandskyddet dock kan beslutas återinträda av länsstyrelsen om det finns höga naturvärden, vilket kan kräva en större arbetsinsats i processen att göra den bedömningen.

Utredningen föreslår att LIS-områden (områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen) istället ska benämnas landsbygdsområden för vilka strandskyddet kan upphävas eller bli enklare att få dispens. Inom sådana områden ska särskilda skäl kunna tillämpas. Kommunen anser att det är positivt att landsbygdsområden både kan pekas ut i kommunens översiktsplan men också vid andra tillfällen. Det ger en ökad flexibilitet i arbetssätt.

Kommunen vill betona att det är positivt att det blir nationella kriterier/lagstiftning för utpekandet av landsbygdsområden och inte specifika för olika län, vilket är fallet med dagens lagstiftning där de olika länsstyrelserna sätter egna kriterier. Tidigare har kommunerna använt LIS-systemet på olika sätt, vilket till viss del troligtvis beror på att landets olika länsstyrelser har tolkat lagstiftningen på olika vis vilket resulterat i olika riktlinjer. Eftersom det är länsstyrelserna som bedömer kommunernas översiktsplaner och deras hantering av LIS-systemet, har utgången blivit olika. Så kan också bli fallet i utredningens förslag som innebär att de olika länsstyrelserna ska tolka kriterierna för landsbygdsområden och bedöma vad som ska definieras som högt exploateringsstryck och hög befolkningstäthet. Särskilt märkbart blir detta om inte samordning sker kring tolkning av riktlinjer runt gemensamma sjöar och vatten, till exempel Vättern.

Kommunen bedömer därför att det finns ett behov av att länsstyrelserna samordnar sig i framtagandet av gemensamma riktlinjer som redovisar hur bedömningsreglerna och kriterierna ska tolkas för utpekandet av landsbygdsområden samt högt exploateringsstryck och befolkningstäthet. Särskilt för kommungemensamma/länsgemensamma sjöar.

Kommunen ser positivt på att utredningen föreslår att strandskyddet inte per automatik återinförs när en ny detaljplan tas fram, för att slippa dubbelprövning.

Kommunen ser positivt på att Naturvårdsverket kommer att tilldelas medel för vägledning. Det kanske kan arbeta vidare med Strandskyddsdelegationens vägledningsmaterial som ska plockas bort vid årsskiftet.

När det gäller kommunens tillsyn av strandskydd är vår bedömning att det till stor del blir skattefinansierad tillsyn då de sanktionsavgifter enligt plan- och bygglagen oftast inte är tillämpbara på dessa ärenden. Det är svårt att dimensionera resurser när det gäller tillsyn generellt och tillsyn av strandskydd är inget undantag. Många tillsynsärenden gällande strandskydd tenderar att ta mycket tid att handlägga och kommunen kan då

förelägga om vite, där pengarna inte tillfaller kommunen. Är ambitionen att kommunerna ska jobba mer med tillsyn av strandskydd borde finansieringen lösas på annat sätt, till exempel på samma sätt som sanktionsavgifter enligt plan- och bygglagen.

Kommunen är positiv till att det föreslås ett nytt särskilt skäl för dispens, för åtgärder som krävs med anledning av klimatanpassning. Det borde dock även finnas skäl att utföra dispens om en åtgärd har koppling till turism och friluftsliv, både för att gynna landsbygdsutveckling, men även för att gynna turism och friluftsliv i närheten av en tätort. Habo kommun har en cirka 3 mil strandlinje utmed Vättern. Vättern är utpekad som riksintresse för det rörliga friluftslivet samt för friluftslivet i stort. Möjligheten till att uppföra anläggningar som gynnar turism och friluftslivet, för både kommuninvånarna och besökare borde tydliggöras.

Kommunen anser att begreppet lucktomter borde införas i strandskyddslagstiftningen igen som ett särskilt skäl, och även i samband med reglerna kring landsbygdsområden. Kommunens förslag är att lucktomter generellt kan betraktas som särskilt skäl att få uppföra bostadsbyggnation i anslutning till befintlig bebyggelse. Enstaka lucktomter anser kommunen ha en sådan omfattning att strandskyddets syften fortfarande tillgodoses långsiktigt. Det finns i kommunen avstyckade bostadsfastigheter som inte får bebyggas p.g.a. strandskyddet, men som skulle kunna bidra till landsbygdsutveckling oavsett om de ligger inom utpekade landsbygdsområden eller ej.

Runt Vättern råder det ett utökat strandskydd, men som varierar utmed sjön. I Habo kommun är strandskyddet 300 meter, i andra kommuner kortare avstånd. Det borde råda samma förutsättningar för strandskyddet runt Vättern. Därför borde det vara ett enhetligt strandskyddsavstånd.

Kommunstyrelsens behandling

Henrik Sporrang Esbjörnsson (M) och Hans Jarstig (KD) yrkar bifall till arbetsutskottets förslag.

Olle Moln Teike (SD) anser inte att begreppet lucktomter bör införas i strandskyddslagstiftningen igen och yrkar att stycket som rör lucktomter stryks i remissvaret.

Ordförande finner att det finns två förslag, dels arbetsutskottets förslag och dels Olle Moln Teikes förslag. Ordförande ställer proposition på de båda förslagen och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt arbetsutskottets förslag.

Beslutet skickas till
Miljödepartementet